

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Viteberga, 1542

VD16 C 4714

Praefatio. Philippvs Melanthon Lectori Salvtem D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

PHILIPPVS MELANTHON
LECTORI SALVTEM D.

OSTQVAM CON-
fessio Principum nostrorum
publice prælecta est, Theologi
quidam ac Monachi
adornauerunt Confutatio-
nem nostri scripti, quā cum
Cæs. Maiestas curasset etiam
in confessu Principum prælegi, postulauit a nostris
Principibus, ut illi Confutationi assentirentur. No-
stri autem quia audierant multos articulos impro-
batos esse, quos abijcere sine offensione conscienc-
iae non poterant, rogauerunt sibi exhiberi exem-
plum Confutationis, ut & uidere quid damnarent
aduersarij, & rationes eorum reucllere possent.
Et in tali causa, quæ ad Religionem & ad docen-
das conscientias pertinet, arbitrabantur fore, ut
non grauatim exhiberent suum scriptum aduersa-
rij, Sed non potuerunt id impetrare nostri, nisi pe-
riculosissimis conditionibus, quas recipere non po-
terant, nisi uellent se in discrimen certum coniuge-
re. Instituta est autem deinde pacificatio, in qua
apparuit nostros nullum onus quamlibet incom-

A ij modum

PREFATIO.

modum detrectare, quod sine offensione cœn-
scientiæ suscipi posset. Sed aduersarij obstinate
hoc postulabant, ut quosdam manifestos abusus at-
que errores approbaremus, quod cum non posse-
mus facere, iterum postulauit Cæs. M. ut Princia-
pes nostri assentirentur Confutationi. Id facere
Principes nostri recusauerunt. Quomodo enim as-
sentirentur in causa Religionis, scripto non inspe-
cto? Et audierant articulos quosdam damnatos
esse, in quibus non poterant iudicia aduersario-
rum sine scelere comprobare. Iussrant autem me
et alios quosdam parare Apologiam Confusio-
nis, in qua exponerentur Cæs. Maiestati causa,
quare non recipemus Confutationem, et ea quæ
obiecerant aduersarij, diluerentur. Quidam enim
ex nostris inter prælegendum capita locorum et
argumentorum exceperant. Hanc Apologiam ob-
tulerunt ad extremum Cæsareae Maiestas ut cognos-
ceret nos maximis et grauißimis causis impedi-
ri, quo minus Confutationem approbaremus. Ve-
rum Cæsarea Maiestas non recepit oblatum scrip-
tum. Postea editum est decretum quoddam, in quo
gloriantur aduersarij, q[uod] nostram Confessionem ex
scripturis confutauerint. Habet igitur Lector
nunc Apologiam nostram, ex qua intelliges, et
quid

quid aduersarij iudicauerint, retulimus enim bona
fide, & q̄ articulos aliquot contra manifestā scrip-
turam spiritus sancti damnauerint, Tantum abest,
ut nostras sententias per scripturas labefactauen-
rint. Quanq̄ autem initio Apologiam instituimus
communicato cum alijs consilio, tamen ego inter-
excendum quædam adieci. Quare meum nomen
profiteor, ne quis queri posset sine certo autore lib-
rum editum esse. Semper hic meus mos fuit in his
controversijs, ut quantum omnino facere pos-
sem, retinere in formā usitatæ doctrinæ, ut facilius
aliquando coire concordia posset. Neq; multo se-
cūs nunc facio, Etsi recte possem longius abducere
huius ætatis homines ab aduersariorum opinioni-
bus. Sed aduersarij sic agunt causam, ut ostendant
se neq; ueritatem, neq; concordiam querere, sed
ut sanguinem nostrum exorbeant. Et nunc scripsi,
quam moderatissime potui, ac si quid uidetur dictū
asperius, hic mihi præfundum est, me cum Theolo-
gis ac Monachis, qui scripserant Confutationem
litigare, non cum Cæsare, aut principibus, quos, ut
debo, ueneror. Sed uidi nuper Confutationem, &
animaduerti adeo insidiose & calumniose scrip-
tam esse, ut fallere etiam cautos in certis locis pos-
set. Non tractauit tamen omnes cauillationes. Esset

A ij enim

PRAEFATIO.

enim infinitum opus, sed præcipua argumenta complexus sum, ut extet apud omnes nationes, testimonium de nobis, q[uod] recte & pie sentiamus de Euangeliō Christi. Non delectat nos discordia, Nec nihil mouemur periculo nostro, quod quantū sit in tanta acerbitate odiorū, quibus intelligimus accensos esse aduersarios, facile intelligimus, Sed nō possumus abiscere manifestam ueritatem & Ecclesiæ necessariam, quare incōmoda & pericula propter gloria Christi, & utilitatem Ecclesiæ perferenda esse sentimus, & cōfidimus Deo probari hoc nostrū officium, & sperantus æquiora de nobis iudicia posteritatis fore. Neq[ue] enim negari potest, quin multi loci doctrinæ Christianæ, quos maxime prodest extant in Ecclesia, a nostris patefacti & illustrati sint, qui qualibus & quam periculosis opinionibus obruti olim iacuerint apud Monachos, Canonistas, & Theologos Sophistas, non libet hic recitare. Habeamus publica testimonia multorū bonorum virorū, qui Deo gratias agunt pro hoc summo beneficio, q[uod] de multis necessarijs locis docuerint meliora, quā p[ro]fessim leguntur apud aduersarios nostros. Comendabimus itaq[ue] causam nostrā Christo, qui olim iudicabit has cōtroversias, quem oramus, ut respiciat afflictas & dissipatas Ecclesias, & in concordiam piam & perpetuam redigat.